

som en Næringsafgift. Jeg tror ikke, at Vanskelighederne ved Gennemførelsen af den her i Landet i 1930 indførte Omsætningsafgift paa stærke Drikke har været andre end saadanne, der altid følger med en ny Lov. Naar det i samme Forbindelse (S. 219) anføres, at denne Lov medfører »et ret stort Bogføringsarbejde for de afgiftspligtige Virksomheder«, maa det bemærkes, at dette kun gælder visse Virksomheder. For de fleste afgiftspligtige Virksomheder, der havde ordentlig Regnskabsførelse i Forvejen, er Besværet ringe, og hertil kommer, at de Virksomheder, som ikke tidligere havde saadant Regnskab, men nu tvinges dertil, ogsaa selv har Nytte deraf.

Disse Anmærkninger er dog kun Smaating. Bogen svarer godt til sit Hovedformaal: at give Besked. Jeg vil tilsidst fremhæve, at dette ikke mindst gælder de interessante Redegørelser for de Monopolordninger af forskellig Slags, som Nordens Lande for Tiden kan fremvise, og som netop nu er af særlig Betydning, fordi man, naar Forbudet er lagt paa Ilylden, standser ved det vigtige Spørgsmaal: hvorledes skal Forholdet mellem de private Erhverv og Staten ordnes paa dette Omraade. Mange af Momenterne til en Bedømmelse heraf indeholdes i disse Redegørelser.

J. T.

G. D. H. Cole & M. I. Cole: THE INTELLIGENT MAN'S REVIEW OF EUROPE TO-DAY. — Gollancz, London 1933. — 864 S. 6 sh.

Forfatternes Hensigt med denne Bog har været at give en Oversigt over Europas politiske og økonomiske Situation i Sommeren 1933, da Bogen udkom, og aabenbart tillige at vinde Tilhængere for den Anskuelse, at kun en international Socialisme kan redde Europa ud af de nuværende Vanskeligheder. Man kan være enig eller uenig i dette Synspunkt, men man kan næppe benægte det uheldige i, at det har præget Bogen saa stærkt, at man maa have et temmelig udstrakt Kendskab til Samfundsøkonomi og Historie for at sondre mellem Kendsgerninger og Vurderinger. Store Partier af Bogen kan kun opfattes som Udtryk for Mr. og Mrs. Coles private Anskuelser. Det gør i sig selv ikke dens Værdi ringere, Fejlen er blot, at det ikke paa nogen Maade er markeret, hvor disse Partier begynder og hvor de holder op.

Selv hvor der er Tale om simpelt Referat af Kendsgerninger, er Bogen ikke uangribelig. Paa en dansk Læser virker det saaledes noget ejendommeligt, naar det oplyses Side 125, at Danmark ved Verdenskrigens Afslutning modtog den tysktalende Del af Slesvig. Senere hen, paa Side 288, oplyses det ganske vist, at den dansktalende Del af Slesvig i 1920 overførtes til Danmark. Ansigt til Ansigt med en saa stor Valgfrihed angaaende Kendsgerninger maa en dansk Læser uden indgaaende Kendskab til Europas Historie føle sig en Smule utryg overfor de Oplysninger, der meddeles ham om andre Smaafolk i Hotel Europa. Utrygheden underbygges ved forskellige andre Mærkværdigheder, som Forfatterne ved at berette om os: vor Forfatningsændring i 1849 betegnes som en »minor constitutional change«, 19 Medlemmer af Landstinget vælges af »the pre-1915 Landsting«, under Napoleonskrigene var Danmark »though officially neutral, in fact sympathetic to Napoleon«. Det kan naturligvis i sig selv være ligegyldigt, at vort Tab af Slesvig-Holsten skydes ud til 1866; men hvis man kombinerer denne Unøjagtighed med en tidligere Passus, hvor Slesvig-Holsten i 1866 samtidig betegnes som »the German-speaking provinces of Denmark« og nævnes som Foranledning til Krigen mellem Preussen og Østrig, kommer man unægtelig til mærkelige

som en Næringsafgift. Jeg tror ikke, at Vanskelighederne ved Gennemførelsen af den her i Landet i 1930 indførte Omsætningsafgift paa stærke Drikke har været andre end saadanne, der altid følger med en ny Lov. Naar det i samme Forbindelse (S. 219) anføres, at denne Lov medfører »et ret stort Bogføringsarbejde for de afgiftspligtige Virksomheder«, maa det bemærkes, at dette kun gælder visse Virksomheder. For de fleste afgiftspligtige Virksomheder, der havde ordentlig Regnskabsførelse i Forvejen, er Besværet ringe, og hertil kommer, at de Virksomheder, som ikke tidligere havde saadant Regnskab, men nu tvinges dertil, ogsaa selv har Nytte deraf.

Disse Anmærkninger er dog kun Smaating. Bogen svarer godt til sit Hovedformaal: at give Besked. Jeg vil tilsidst fremhæve, at dette ikke mindst gælder de interessante Redegørelser for de Monopolordninger af forskellig Slags, som Nordens Lande for Tiden kan fremvise, og som netop nu er af særlig Betydning, fordi man, naar Forbudet er lagt paa Ilylden, standser ved det vigtige Spørgsmaal: hvorledes skal Forholdet mellem de private Erhverv og Staten ordnes paa dette Omraade. Mange af Momenterne til en Bedømmelse heraf indeholdes i disse Redegørelser.

J. T.

G. D. H. Cole & M. I. Cole: THE INTELLIGENT MAN'S REVIEW OF EUROPE TO-DAY. — Gollancz, London 1933. — 864 S. 6 sh.

Forfatternes Hensigt med denne Bog har været at give en Oversigt over Europas politiske og økonomiske Situation i Sommeren 1933, da Bogen udkom, og aabenbart tillige at vinde Tilhængere for den Anskuelse, at kun en international Socialisme kan redde Europa ud af de nuværende Vanskeligheder. Man kan være enig eller uenig i dette Synspunkt, men man kan næppe benægte det uheldige i, at det har præget Bogen saa stærkt, at man maa have et temmelig udstrakt Kendskab til Samfundsøkonomi og Historie for at sondre mellem Kendsgerninger og Vurderinger. Store Partier af Bogen kan kun opfattes som Udtryk for Mr. og Mrs. Coles private Anskuelser. Det gør i sig selv ikke dens Værdi ringere, Fejlen er blot, at det ikke paa nogen Maade er markeret, hvor disse Partier begynder og hvor de holder op.

Selv hvor der er Tale om simpelt Referat af Kendsgerninger, er Bogen ikke uangribelig. Paa en dansk Læser virker det saaledes noget ejendommeligt, naar det oplyses Side 125, at Danmark ved Verdenskrigens Afslutning modtog den tysktalende Del af Slesvig. Senere hen, paa Side 288, oplyses det ganske vist, at den dansktalende Del af Slesvig i 1920 overførtes til Danmark. Ansigt til Ansigt med en saa stor Valgfrihed angaaende Kendsgerninger maa en dansk Læser uden indgaaende Kendskab til Europas Historie føle sig en Smule utryg overfor de Oplysninger, der meddeles ham om andre Smaafolk i Hotel Europa. Utrygheden underbygges ved forskellige andre Mærkværdigheder, som Forfatterne ved at berette om os: vor Forfatningsændring i 1849 betegnes som en »minor constitutional change«, 19 Medlemmer af Landstinget vælges af »the pre-1915 Landsting«, under Napoleonskrigene var Danmark »though officially neutral, in fact sympathetic to Napoleon«. Det kan naturligvis i sig selv være ligegyldigt, at vort Tab af Slesvig-Holsten skydes ud til 1866; men hvis man kombinerer denne Unøjagtighed med en tidligere Passus, hvor Slesvig-Holsten i 1866 samtidig betegnes som »the German-speaking provinces of Denmark« og nævnes som Foranledning til Krigen mellem Preussen og Østrig, kommer man unægtelig til mærkelige

Forestillinger om Begivenhederne 1864—66. Da Oplysningerne om Danmark iøvrigt er forbløffende udtømmende (efter en international Maalestok), er der vist ingen Grund til at antage, at vi skulde være mere stedmoderligt behandlet end andre Smaanationer, saa nogen ubetinget Paalidelighedsattest kan man som Anmelder ikke give Bogen.

Det vilde være formaalsløst at ofre Plads paa en blot nogenlunde udførlig Bedømmelse eller endog blot et tilfredsstillende Referat af Indholdet af de 864 Sider; men der skal dog her af Hensyn til eventuelle Liebhavere til Bogen gives en summarisk Oversigt over dens Plan og Anlæg. Den omfatter først, som Ouverture til dens Behandling af Samtiden, en kortfattet Europas Historie i de sidste 11—12 Aarhundreder, som en Læser med sin Studentereksamen-Visdom i Behold ikke behøver at ofre Tid paa. Dernæst er hver enkelt europæisk Stats nyere Historie og nuværende politiske og økonomiske Forhold fremstillet. Dette Afsnit, Bogens Part II (S. 135—394), er et udmærket Hjælpemiddel til Sammenfatning og Supplering af den spredte og ret tilfældige Viden, som den moderat interesserede efterhaanden opsamler gennem Avislæsning o. lign. — Part III, *Economic Conditions in Europe*, vil selvsagt være af størst Interesse for Læsere med nogen økonomisk Uddannelse, og uden et vist Minimum af saadanne Forkundskaber vil det vistnok ogsaa være unyttigt at prøve at følge Fremstillingen i dette Afsnit. Depressionen i Landbrugslande og i Industrilande, de internationale Gældsproblemer, Pengeproblemet, særlig Udsigterne for en ny Guldstandard, Verdenshandelens Indskrumpling, Arbejdslønnen i Industrilandene under Depressionen — det er Hovedemnerne for den økonomiske Beskrivelse og Drøftelse. Adskilligt i dette Afsnit har fristet Anmelderen til Modsigelse; men naar alt kommer til alt, er det vist mere nødvendigt i en dansk Anmeldelse at fremhæve Forfatterens klare og skarpe Paavisning af det engelske Markeds vitale Betydning for vor Landbrugseksport. Det Par Sider (455—56), som handler herom, er en alvorlig Advarsel mod alle Drømmerier om en Lettelse af vore stramme handelspolitiske Baand gennem Opdyrkning af »sekundære Markeder«.

Part IV: *European Political Systems*, er hovedsagelig helliget Stormagternes indrepolitiske Forhold: Englands og Frankrigs Indenrigspolitik, Fascismen, Nazismen og den russiske Kommunisme. Forfatterens politiske Indstilling er ganske naturligt særlig fremtrædende i dette Afsnit, der meget betegnende munder ud i et Kapitel om den geografisk ubundne Socialisme. Kapitlet om Nazismen, der maa interessere en dansk Læser stærkt paa Grund af Naboskabet, er desværre ikke tilstrækkeligt lidenskabsløst til at give Stof for en Tilskuers Overvejelser om, hvor stor Smittefaren over Grænsen egentlig kan være. Det kunde dog synes rimeligt at give en plausibel Forklaring paa, at saa mange Tyskere, hvis politiske Uforstand hidtil ikke har været notorisk, har kunnet slutte sig til Nazismen.

Part V: *European International Relations*, omhandler Afrustnings- og Sikkerhedsproblemet, Folkeforbundet og den internationale Arbejdsorganisation. Det gælder om dette Afsnit, som om Part II, at det kan benyttes som et Hjælpemiddel til Repetition og Supplering af en almindelig Læsers successivt erhvervede Viden. I Afsnittet om Arbejdsorganisationen findes Forfatterens eneste og milde Kritik af Danmark, som ellers nærmest maa betragtes som én Retfærdig blandt en Hob Syndere — men altsaa: »Denmark surprisingly has ratified only 10 conventions in all«.

Part VI, The European Outlook, udgør et Forsøg paa under Benyttelse af de foregaaende Afsnits Stof at naa til en Profeti for Europas Fremtid. Det maa her være tilstrækkeligt at citere den endelige Konklusion: »Whether the forces making for cosmopolitan Socialism will be strong enough to build up the new Society before sheer disaster overtakes the peoples of Europe — that remains to be seen. We can only hope and strive to bring this about: we cannot confidently predict success«.

G. Warmdahl.

E. Rambusch: DEN PERSONLIGE BESKATNING TIL STAT OG KOMMUNE. Det Schönbergske Forlag, København 1933. 136 Sider. 4 Kr. 50 Øre.

Den foreliggende Bog er efter Forfatterens Tanke først og fremmest en Haandbog, en Oversigt over de vigtigste praktiske Spørgsmaal, som de kommunale Ligningsmyndigheder kommer ud for under Arbejdet. Forfatteren er Skatteinspektør i Esbjerg og taler derfor af Erfaring. Der klages undertiden fra Medlemmerne af de kommunale Raad over, at ingen tænker paa at støtte dem i deres omfattende Virksomhed med anvendelige, litterære Hjælpekilder. Bogen er derfor sikkert velkommen.

Som en Art Indledning giver Bogen paa 20—30 Sider en Oversigt over de almene Skatteprinciper, særlig m. H. t. Indkomstskatten (hvem er indkomstskattepligtig, hvad er skattepligtig Indkomst, hvilke Udgifter kan fradrages o. s. v.). Forfatteren har for disse Spørgsmaals Vedkommende kun givet en Oversigt og iøvrigt henvist til de allerede foreliggende Værker herom (særlig Hjorth-Lorenzens og V. Anthon's Bøger). Det er dog et Spørgsmaal, om Forfatteren, der viser gode Evner til at systematisere og klarlægge de mange Enkeltspørgsmaal og Enkeltafgørelser, der bliver Tale om, har gjort rigtigt heri, om han ikke skulde have gjort Springet helt ud ved at gøre disse Kapitler lige saa udtømmende som de følgende. Der gives dog allerede her mange gode Eksempler fra dagligt forekommende Tilfælde, som illustrerer godt. Umiddelbart derefter kommer nogle særdeles instruktive Afsnit over Fremgangsmaaden ved selve Indkomstopgørelsen dels hos Forretningsdrivende, dels hos Landbrugere. Fremstillingen heraf har ogsaa Værdi for almindelig interesserede Skatteborgere. Lige saa udførlig og indgaaende er Behandlingen, naar man kommer til det, der er Bogens Hovedemne, de særlige Regler med Hensyn til den kommunale Formue- og Lejlighedsskat. Her gives — isprængt Eksempler — udførlig Vejledning om en Mængde praktiske Spørgsmaal: Opholdsskattepligtens Indtræden og Ophør, Hovedligning og Tillægs-ligning, Betydningen af Ægteskabs Indgaaelse, Konkurs o. s. v., Skattebeløbets eventuelle Fordeling mellem flere Kommuner, Erhvervskommuneskatten, den kommunale Selskabsskat, Klagers Behandling og meget andet.

Ogsaa for en almindelig skatteinteresseret Læser er det lærerigt at læse om disse mange tekniske Enkeltheder. Det giver et udmærket Billede af, hvorledes Livet leves, hvad der til sidst kommer ud af Skattelovens Regler. Det overrasker mig saaledes S. 35 at erfare, at man ved Indkomstansættelsen i Praksis tillader at fradrage alle Renter af Gæld, ogsaa Renter af Privatgæld. Det er utvivlsomt foreneligt med Ordene i Statsindkomstskatteloven, men det er ligesaa utvivlsomt uforeneligt med det almindelige Indkomstskatteprincip, at Indkomsten er skattepligtig uden Hensyn til dens Anvendelse. Mon alle Skatteydere ogsaa er klar over det, og mon det egentlig har været Meningen?